

مقدمه

دوستان خوب دهمی سلام

اول از همه دوست داریم بدوینید، از این که این کتاب را انتخاب کردید؛

خوشحالیم...

اولین منبعی که هر کدوم از شما با ورود به کلاس به اون نیاز دارید کتاب درسی هست. به نظر خیلی از شما توضیحات کتاب کافی نیست و احساس نیاز به کتاب های دیگر می کنید و بعضی از شما و حتی معلمان عزیزتون به سرعت کتابی کمک درسی تهیه می کنید و از اصل کتاب غافل میشوید. در حالیکه هر امتحانی در هر کجا از شما بگیرند از کتاب درسی خواهد بود.

شاید باورتون نشه ساعتها و روزها من و همکارانم در تألیف این کتاب فکر کردیم که چه جوری این مشکل شما رو حل کنیم و بدون جدا کردن شما از کتاب درسی تون، شما رو به حد خوب و قابل قبولی در عربی دهم برسونیم. از این رو تصمیم گرفتیم همون کتاب درسی رو پیش روی شما قرار بدیم، فقط محتوای اون رو زیر ذره بین قرار بدیم و هر چی لازمه دو رو بر همون متن کتاب به شما بگیم.

پس تونستیم به کمک انتشارات کاپ قالب خوبی برای این کار پیدا کنیم که همین کتاب پیش روی شماست.

امیدواریم شما هم با حل تمارین و مطالعه‌ی دقیق نکات کتاب، از انتخاب " زیر ذره بین " احساس رضایت کنید و حسابی خوشحال شوید.

ما اینجا بایم تا کنار شما ریز به ریز نکته های کتاب را برای شما بیان کنیم و حسابی روی یادگیری شما دقیق باشیم.

شاید براتون جالب باشه که بدونید متن کتاب وسط هر صفحه گذاشته شده و نکات به صورت " زیر ذره بین " دور تا دورش هست. این کار چند تا مزیت داره: اول اینکه می توانید متن کتاب را کنار نکات ببینید، اینجوری به حافظه سپردنش کار خیلی راحتی می شه... دوم این که اگر دغدغه‌ی واژگان را دارید، خیالتون راحت می شود چون ما هم متضاد هم مترادف هم جمع هم مفرد کلمه ها را براتون آوردیم. سوم این که اگر دغدغه‌ی نکات قواعدی را دارید، تمام نقش های مهم و تمام قواعد اون درس را واو به واو براتون مشخص کردیم چهارم این که اگر دغدغه سوال تشریحی دارید و نگران آزمون های نهایی و مدرسه ای هستید، خیالتون راحت باشه چون ما انتهای هر تمرین سوالی تشریحی خوبی برایتان آوردیم. دقت کنید گفتیم انتهای هر تمرین. یعنی به هر تمرین چند مورد سؤال مشابه همون اضافه کردیم و جواب اونها رو پایین صفحه آوردیم.

عزیزان دهمی خوش ذوق من همینطور که در کتاب می بینید تمام درسها رو برای شما عزیزان ترجمه کردیم و حل تمامی تمرین ها رو براتون آوردیم. ولی به شما توصیه می کنیم تو این زمینه زود به کتاب ما مراجعه نکنید؛ اول خودتون با کمک معلم تون اونها رو جواب بدید تا خوب یاد بگیرید و بعدا میتونید موقع مطالعه درس و هنگام امتحانات از کتاب زیر ذره بین ما استفاده کنید.

برای تثبیت هر درس پایین صفحات درس سوالات تستی جون داری با پاسخ تشریحی آوردیم که باعث می شه مثل یه " ذره بین " تیز بین و دقیق بشید.

امام جواد (ع) می فرماید: **الثَّقَّةُ بِاللَّهِ تَمَنَّ لِكُلِّ غَالٍ، وَ سَلَّمَ إِلَى كُلِّ غَالٍ** "

" اعتقاد به خدا بهای هر چیز گران بها و نردبان به سوی هر بلندایی است. " پس با توکل و اعتماد به خدا بریم که بر بلندای عربی به کمک هم پرواز کنیم .

این مجموعه با کمک همکاران گرانقدرم آقای دکتر طاهری و خانم محمدی تالیف و گردآوری شده است که ممنون همیاری شان هستم و ما همگی برای شما دوستان جدید و با انگیزه خود در کلاس دهم آرزوی کامیابی و موفقیت داریم.

فهرست

-
- | ٥ | **الدَّرْسُ الْأَوَّلُ** ■
- ذَاكَ هُوَ اللَّهُ + التَّعَارُفُ
- | ٢٠ | **الدَّرْسُ الثَّانِي** ■
- التَّمَوَّعُ الْعَدَدِيَّةُ + الْأَعْدَادُ مِنْ وَاحِدٍ إِلَى مِئَةٍ + فِي مَطَارِ النَّجَفِ
- | ٣٥ | **الدَّرْسُ الثَّلَاثُ** ■
- مَطَرُ السَّمَكَ + أَشْكَالُ الْأَفْعَالِ (١) + فِي قِسْمِ الْجَوَازَاتِ
- | ٥٤ | **الدَّرْسُ الرَّابِعُ** ■
- التَّعَايُشُ السَّلْمِيُّ + أَشْكَالُ الْأَفْعَالِ (٢) + فِي صَالَةِ التَّفْتِيْشِ
- | ٧١ | **الدَّرْسُ الْخَامِسُ** ■
- ﴿هَذَا خَلَقَ اللَّهُ﴾ + الْجُمْلَةُ الْفِعْلِيَّةُ وَالْإِسْمِيَّةُ + مَعَ سَائِقِ سَيَارَةِ الْأَجْرَةِ
- | ٨٨ | **الدَّرْسُ السَّادِسُ** ■
- ذَوَالْقَرْنَيْنِ + الْفِعْلُ الْمَجْهُوْلُ + مَعَ مَسْؤُولِ اسْتِقْبَالِ الْفُنْدُقِ
- | ١٠١ | **الدَّرْسُ السَّابِعُ** ■
- يَا مَنْ فِي الْبِحَارِ عَجَائِبُهُ + الْجَارُ وَالْمَجْرُورُ وَنَوْنُ الْوَقَايَةِ + مَعَ مُشْرِفِ خَدَمَاتِ الْفُنْدُقِ
- | ١١٨ | **الدَّرْسُ الثَّامِنُ** ■
- صِنَاعَةُ التَّلْمِيْعِ فِي الْأَدَبِ الْفَارِسِيِّ + اسْمُ الْفَاعِلِ وَ اسْمُ الْمَفْعُولِ وَ اسْمُ الْمُبَالِغَةِ + شِرَاءُ شَرِيْحَةِ الْهَاتِفِ الْجَوَالِ

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ

﴿ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ﴾ ^{بمع مؤنث سالم} ^{بمع مؤنث سالم} الأنعام: ۱

ستایش از آن خدای است که آسمان‌ها و زمین را آفرید و
تاریکی‌ها و روشنایی را بنهاد.

شناسنامه برخی افعال

نَمَا	يَنْمُو	نُمُوًّا
صَارَ	يَصِيرُ	صَيْرًا
أَوْجَدَ	يُوجَدُ	إِيجَادًا
زَانَ	يَزِينُ	زِينًا

اسم‌های مفرد مؤنث:
 الشَّجْرَة، النَّصْرَة، حَبَّة، الثَّمْرَة، الشَّمْس، جَذْوَة، مُسْتَعْرَة، حرارَة، مُنْتَشِرَة، الشَّرْرَة، مُنْهَمْرَة،
 حِكْمَة، بِالْغَة، قَدْرَة، مَقْتَدِرَة.
جمع‌های مکسر و مفرد آنها:
 العُصُون: عُصْن، أَنْعَم: نَعْمَة، أَنْجَم: نَجْم، دُرَّر: دُرٌّ

وزن برخی کلمات درس:
 مُسْتَعْرَة، مُنْتَشِرَة، مُقْتَدِرَة ← مُفْتَعِلَه
 بِالْغَة ← فاعِلَة
 مُنْهَمْرَة ← مُنْفَعِلَه
 أَنْعَم وَأَنْجَم ← أَفْعَل

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ
 ترکیب وصفی

ذَاكَ هُوَ اللَّهُ

به آن درخت دارای شافه‌های تر و تازه بنگر! اُنْظُرْ لِتِلْكَ الشَّجَرَة و چگونه از دانه‌ای روید و چگونه درختی شد؟ کَيْفَ نَمَتْ مِنْ حَبَّةٍ پس چیست و هو کن و بگو این کیست که از آن فَايَحْتُ و قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي (درخت) میوه بیرون می‌آورد.

ذَاتِ الْعُصُونِ النَّصْرَةَ
 و كَيْفَ صَارَتْ شَجَرَةً
 يُخْرِجُ مِنْهَا الثَّمَرَ

جَذَوْتُهَا مُسْتَعْرَةً
 حَرَارَةً مُنْتَشِرَةً
 فِي الْجَوِّ مِثْلَ الشَّرَرَةِ

و به فورشید نگاه کن که شراره‌های آتش آن فروزان و اُنْظُرْ إِلَى الشَّمْسِ الَّتِي در آن روشنایی است و با آن حرارتی گسترده است. فَيَهَا ضِيَاءٌ وَ بِهَا این کیست که آن را در هوا مثل پاره آتش پدید آورد؟ مَنْ ذَا الَّذِي أَوْجَدَهَا

أَنْعَمُهُ مِنْهَمْرَةً
 وَ قُدْرَةَ مُقْتَدِرِهِ

ذَاكَ هُوَ اللَّهُ الَّذِي آن همان فدایی است که نعمت‌هایش ریزان است. ذَاكَ هُوَ اللَّهُ الَّذِي درای حکمتی کامل و نیرویی پر توان است. ذُو حِكْمَةٍ بِالْغَةِ

۱- الشَّاعِرُ: مَعْرُوفُ الرِّضَايَةِ، شَاعِرٌ عِرَاقِيٌّ مِنْ أَبِي كُرْدَيْ النَّسَبِ وَ أُمُّ تُرْكَمَانِيَّةٍ، لَهُ آثَارٌ كَثِيرَةٌ فِي النَّثْرِ وَ الشَّعْرِ.
 شاعر معروف الرضاوی، شاعر عراقی از پدری با اصل و نسب ترکی و مادر ترکمنی است. آثار زیادی در نثر و شعر دارد.

أَنْظُرْ إِلَى اللَّيْلِ فَمَنْ أَوْجَدَ فِيهِ قَمَرَهُ
 وَ زَانَهُ بِأَنْجُمٍ به شب نگاه کن، پس چه کسی ماهش (ماه) را در آن پدید آورد؟
 گالدَرَّرَ الْمُنْتَشِرَةَ و آن را با ستارگانی چون مرواریدهایی پراکنده آراست. (زینت دار)

وَأَنْظُرْ إِلَى الْغَيْمِ فَمَنْ أَنْزَلَ مِنْهُ مَطَرَهُ
 و به ابر نگاه کن، پس چه کسی از آن بارانش (باران) را فرو فرستاد؟

المعجم: واژه‌نامه		ذات برای اسم مؤنث و ذو برای اسم مذکر به کار می‌رود.	
مثال: (ذ) هو ذو الخلق الكريم		هذه ذات العُصون النَّضرة	
أَنْجُمٌ	ستارگان «مفرد: نَجْمٌ»	ذات	دارای، برای
أَنْزَلَ	نازل کرد نزل: نازل شد	ذَاكَ	آن
أَنْعَمٌ	نعمت‌ها «مفرد: نِعْمَةٌ»	ذُو	دارای
أَوْجَدَ	پدید آورد و پید: یافت	زَانَ	زینت داد (فعل مضارع: يزيّن)
بَالِغٌ	کامل	شَرَرَةٌ	اخگر (پاره آتش)
جَذْوَةٌ	پاره آتش	ضِيَاءٌ	روشنایی
دُرَّرٌ	مرواریدها «مفرد: دُرٌّ»	عُصُونٌ	شاخه‌ها «مفرد: عُصْنٌ»
ذَا	این ← هَذَا مَنْ ذَا: «این کیست؟»	غَيْمٌ	ابر (جمع: غُيُومٌ)

در می‌آورد ~ يَفْرُجُ: فارج می‌شود

تست «مَنْ ذَا الَّذِي يَشَاهِدُ الشَّجْرَةَ تَتَمَوَّنُ مِنْ حَبَّةٍ صَغِيرَةٍ وَلَا يَتَعَجَّبُ»
 (کنترل اختصاصی ان‌نح ۹۹)
 ۱) چه کسی است آنکه نگاهش به درختی بیفتد که از دانه‌ای کوچک رشد کند اما تعجب نکند!
 ۲) او کسی است که درختی را که از یک دانه کوچک رشد کرده مشاهده می‌کند ولی تعجب نمی‌کند!
 ۳) او کسی است که نگاه می‌کند به درخت که از دانه‌ای کوچک نمو کرده ولی تعجب نمی‌کند!
 ۴) کیست آنکه درخت را ببیند که از یک دانه کوچک نمو می‌کند و تعجب نکند؟

پاسخ ۴ «بشاهد: ببیند» ردگزینه‌های (۱ و ۳) / «الشجرة: درخت» (ردگزینه‌های ۱ و ۲)

پرسش جملات زیر را ترجمه کنید:
 ۱- شجراتٌ حدیقتنا ذات عُصون نضرة
 پاسخ درختان باغ ما دارای شاخه‌هایی تر و تازه هستند.
 ۲- يتراكم بخار المياه في السماء ويتشكّل منه الغيم
 پاسخ بخار آب هادر آسمان فشرده می‌شود و از آن، ابر تشکیل می‌شود.

مترادف‌ها، متضادها و جمع‌های مکسر

مترادف‌ها

صَارَ = أَصْبَحَ (شد، گردید)	بالغ = کامل (کامل)
ضیاء = نور (نور، روشنایی)	عَیْمٌ = سحاب (ابر)
أَنْعَمَ = نِعْمَ (نعمت)	خُسْرَانٌ = ضَرَرٌ (زیان)
بَحَثَ عَنْ = فَتَّشَ (جست‌وجو)	نَجْمٌ = گوگب (ستاره)
مُجِدِّدٌ = مُجْتَهِدٌ (کوشا)	شَرَرَةٌ = جذوة (پاره آتش)
	رَقَدَ = نام (خوابید)

متضادها

زَرَعَ (کاشت) ≠ حَصَدَ (درو کردن)	حَرَارَةٌ (گرما) ≠ بُرُودَةٌ (سرما)
رَخِیصٌ (ارزان) ≠ غَالِيٌ (گران)	ضیاء (روشنایی) ≠ ظُلْمَةٌ (تاریکی)
يُخْرِجُ (خارج می‌کند) ≠ يُدْخِلُ (وارد می‌کند)	خُسْرَانٌ (زیان) ≠ نَفْعٌ (سود)
	نَاجِحٌ (موفق) ≠ رَاسِبٌ (مردود)

جمع مکسر

مفرد	جمع
غُصْنٌ (شاخه)	غُصُونٌ
تَمْرٌ (میوه)	أَثْمَارٌ / ثَمَارٌ
نِعْمَةٌ (نعمت)	أَنْعُمٌ / نِعَمٌ
قَمَرٌ (ماه)	أَقْمَارٌ
نَجْمٌ (ستاره)	أَنْجُمٌ
دُرٌّ (مروارید)	دُرَرٌ
عَیْمٌ (ابر)	عُیُومٌ
بَحْثٌ (پژوهش / تحقیق)	أَبْحَاثٌ
تَمْرِينٌ (تمرین)	تَمَارِينٌ
حَجَرٌ (سنگ)	أَحْجَارٌ
مَلْبَسٌ (لباس)	مَلَابِسٌ
لَوْنٌ (رنگ)	أَلْوَانٌ
عَقْرَبَةٌ (عقربه)	عَقَارِبٌ

در گروه‌های دو نفره شبیه گفت‌وگوی زیر را اجرا کنید.

حوار

(التعارُفُ^۱ في مطار النجف الأشرف) ^۲أشنایی در فرودگاه نجف اشرف

	زائر مرقد أمير المؤمنين علي <small>عليه السلام</small>	ترکیب اضافی - ترکیب وصفی
سلام بر شما	السَّلَامُ عَلَيْكُمْ.	أَحَدُ الْمُؤَظَّفِينَ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ ^۲
صبح بخیر ای برادر	صَبَاحَ الْخَيْرِ يَا أَخِي.	وَ عَلَيْكُمْ السَّلَامُ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.
حالت چطور است؟	كَيْفَ حَالُكَ؟	صَبَاحَ النَّوْرِ وَ السُّرُورِ.
فوبم، فدرا را شکر	بِخَيْرٍ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ.	أَنَا بِخَيْرٍ، وَ كَيْفَ أَنْتَ؟
من اهل جمهوری اسلامی ایران هستم.	أَنَا مِنَ الْجُمْهُورِيَّةِ الْإِسْلَامِيَّةِ الْإِيرَانِيَّةِ.	عَفْوًا، مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟
نامم حسین است و اسم شریف تو چیست؟	إِسْمِي حُسَيْنٌ وَ مَا اسْمُكَ الْكَرِيمُ؟	مَا اسْمُكَ الْكَرِيمُ؟
نام من عبدالرحمان است.	إِسْمِي حُسَيْنٌ وَ مَا اسْمُكَ الْكَرِيمُ؟	إِسْمِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ.
آیا تا به حال به ایران سفر کرده‌ای؟	هَلْ سَافَرْتَ إِلَى إِيْرَانِ حَتَّى الْآنَ؟	لَا، مَعَ الْأَسْفِ. لَكِنِّي أَحِبُّ أَنْ أُسَافِرَ.
ان شاء الله به ایران سفر می‌کنی!	إِنْ شَاءَ اللَّهُ تُسَافِرُ إِلَى إِيْرَانِ!	إِنْ شَاءَ اللَّهُ؛ إِلَى اللَّقَاءِ، مَعَ السَّلَامَةِ.
فدرا نگهدار.	فِي أَمَانِ اللَّهِ.	فِي أَمَانِ اللَّهِ وَ حَفْظِهِ، يَا حَبِيبِي.

پرسش

- ۱- ما اسم زائر مرقد الإمام علي (ع)؟
 - ۲- هل سافر المؤظف إلى إيران؟
 - ۳- أين يقع الحوارة بين المؤظف والزائر؟
- پاسخ ۱- اسمه حسين
۲- لا، ما سافر
۳- في مطار النجف الأشرف

۱- تعارف: آشنایی ۲- قاعة: سالن ۳- مطار: فرودگاه ۴- أن أسافر: که سفر کنم

تست

- ۱- هل تجب أن تسافر إلى العراق؟ إن شاء الله أسافر إلى العراق!
- ۲- ما اسمك الكريم؟ إسمي صادق
- ۳- هل أنت بخير؟ الحمد لله!
- ۴- كيف حال أخيك؟ هو بخير الحمد لله!

پاسخ ۱) نعم، أحب أن أسافر إلى العراق

برای مطالعه در خانه

إِعْلَمُوا

صِيغُ الْأَفْعَالِ

با نام گذاری صیغه‌های (ساخت‌های) فعل‌ها در دستور زبان عربی آشنا شوید.

نام صیغه ^۱ (ساخت) به فارسی و عربی	ماضی	مضارع	امر	نهی
اول شخص مفرد	فَعَلْتُ	أَفْعُلُ		
مفرد مذکر مخاطب	فَعَلْتَ	تَفْعَلُ	إِفْعَلْ	لا تَفْعَلْ
مفرد مؤنث مخاطب	فَعَلْتِ	تَفْعَلِينَ	إِفْعَلِي	لا تَفْعَلِي
مفرد مذکر غایب	فَعَلَ	يَفْعَلُ		
مفرد مؤنث غایب	فَعَلَتْ	تَفْعَلُ		
اول شخص جمع	فَعَلْنَا	نَفْعَلُ		
جمع مذکر مخاطب	فَعَلْتُمْ	تَفْعَلُونَ	إِفْعَلُوا	لا تَفْعَلُوا
جمع مؤنث مخاطب	فَعَلْتُنَّ	تَفْعَلْنَ	إِفْعَلْنَ	لا تَفْعَلْنَ
مثنای مذکر مخاطب	فَعَلْتُمَا	تَفْعَلَانِ	إِفْعَلَا	لا تَفْعَلَا
مثنای مؤنث مخاطب	فَعَلْتُمَا	تَفْعَلَانِ	إِفْعَلَا	لا تَفْعَلَا
جمع مذکر غایب	فَعَلُوا	يَفْعَلُونَ		
جمع مؤنث غایب	فَعَلْنَ	يَفْعَلْنَ		
مثنای مذکر غایب	فَعَلَا	يَفْعَلَانِ		
مثنای مؤنث غایب	فَعَلْتَا	تَفْعَلَانِ		

۱- ارزشیابی از نام صیغه به صورت اول شخص مفرد، مفرد مذکر غایب یا للغائب از اهداف کتاب درسی نیست؛ لذا در امتحانات و کنکور از آن سؤال طرح نمی‌شود.

ترتيب الأفعال والضمائر في اللغة العربية

الصيغة	الضمير المنفصل	الضمير المتصل	الفعل الماضي	الفعل المضارع	فعل الأمر	فعل النهي
١	هُوَ	هُ	فَعَلَ	يَفْعَلُ		
٢	هُمَا	هُمَا	فَعَلَا	يَفْعَلَانِ		
٣	هُم	هُمْ	فَعَلُوا	يَفْعَلُونَ		
٤	هِيَ	هَا	فَعَلَتْ	تَفْعَلُ		
٥	هُمَا	هُمَا	فَعَلْتَا	تَفْعَلَانِ		
٦	هُنَّ	هُنَّ	فَعَلْنَ	يَفْعَلْنَ		
٧	أَنْتِ	كِ	فَعَلْتِ	تَفْعَلِ	إِفْعَلِي	لَا تَفْعَلِي
٨	أَنْتُمَا	كُمَا	فَعَلْتُمَا	تَفْعَلَانِ	إِفْعَلَا	لَا تَفْعَلَا
٩	أَنْتُمْ	كُم	فَعَلْتُمْ	تَفْعَلُونَ	إِفْعَلُوا	لَا تَفْعَلُوا
١٠	أَنْتِ	كِ	فَعَلْتِ	تَفْعَلِينَ	إِفْعَلِي	لَا تَفْعَلِي
١١	أَنْتُمَا	كُمَا	فَعَلْتُمَا	تَفْعَلَانِ	إِفْعَلَا	لَا تَفْعَلَا
١٢	أَنْتُنَّ	كُنَّ	فَعَلْتُنَّ	تَفْعَلْنَ	إِفْعَلْنَ	لَا تَفْعَلْنَ
١٣	أَنَا	سِي	فَعَلْتُ	أَفْعَلُ		
١٤	نَحْنُ	نَا	فَعَلْنَا	نَفْعَلُ		

اعلموا

الضمائر

مثال	ضمير متصل	ضمير منفصل
من و خانواده‌ام	أَنَا و أُسْرَتِي	أَنَا
تو و دوست	أَنْتَ و صَدِيقُكَ أَنْتِ و صَدِيقَتُكَ	أَنْتَ أَنْتِ
او و هم‌کلاسی‌اش	هُوَ و زَمِيلُهُ هِيَ و زَمِيلَتُهَا	هُوَ هِيَ
ما و مدرسه‌مان	نَحْنُ و مَدْرَسَتُنَا	نَحْنُ
شما و دوستانتان	أَنْتُمْ و أَصْدِقَاؤُكُمْ أَنْتُنَّ و صَدِيقَاتُكُمْ أَنْتُمَا و صَدِيقَاكُمَا أَنْتُمَا و صَدِيقَاتُكُمَا	أَنْتُمْ أَنْتُنَّ أَنْتُمَا أَنْتُمَا
ایشان و هم‌کلاسی‌هایشان	هُمْ و زَمَلَاؤُهُمْ هُنَّ و زَمِيلَاتُهُنَّ هُمَا و زَمِيلَاهُمَا هُمَا و زَمِيلَاتُهُمَا	هُمْ هُنَّ هُمَا هُمَا

مَعْنَى الْأَفْعَالِ

نهی	امر	مضارع	ماضی	نام صیغه (ساخت) به فارسی
		أَفْعَلُ	فَعَلْتُ	اول شخص مفرد انجام دادم
لا تَفْعَلْ	انجام نده	تَفْعَلُ	فَعَلْتِ	دوم شخص مفرد انجام دادی
لا تَفْعَلِي	انجام نده	تَفْعَلِينَ	فَعَلْتِ	سوم شخص مفرد انجام داد
		يَفْعَلُ	فَعَلَ	اول شخص جمع انجام دادیم
		تَفْعَلُ	فَعَلْتُمْ	دوم شخص جمع انجام دادید
لا تَفْعَلُوا	انجام ندهید	تَفْعَلُونَ	فَعَلْتُمْ	سوم شخص جمع انجام دادند
لا تَفْعَلْنَ	انجام ندهید	تَفْعَلْنَ	فَعَلْتُمْ	
لا تَفْعَلَا	انجام ندهید	تَفْعَلَانِ	فَعَلْتُمَا	
لا تَفْعَلَا	انجام ندهید	تَفْعَلَانِ	فَعَلْتُمَا	
		يَفْعَلُونَ	فَعَلُوا	
		يَفْعَلْنَ	فَعَلْنَ	
		يَفْعَلَانِ	فَعَلَا	
		تَفْعَلَانِ	فَعَلْنَا	

اسم اشاره^۱

هَذَا الْفَلَّاحُ		این کشاورز (مذکر)
هَذِهِ الْفَلَّاحَةُ		این کشاورز (مؤنث)
هَؤُلَاءِ الْفَلَّاحُونَ هَؤُلَاءِ الْفَلَّاحِينَ		این کشاورزان (جمع مذکر)
هَؤُلَاءِ الْفَلَّاحَاتُ		این کشاورزان (جمع مؤنث)
هَٰذَانِ الْفَلَّاحَانِ هَٰذَيْنِ الْفَلَّاحِينَ		این کشاورزان (مثنای مذکر)
هَاتَانِ الْفَلَّاحَتَانِ هَاتَيْنِ الْفَلَّاحَتَيْنِ		این کشاورزان (مثنای مؤنث)

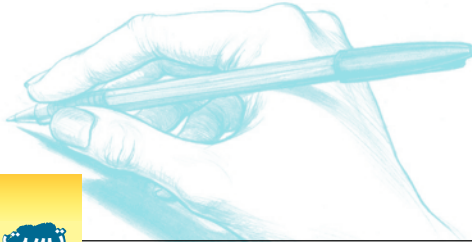
۱- اسم اشارهٔ دور برای «مفرد مذکر: ذَلِكَ» و برای «مفرد مؤنث: تِلْكَ» به معنای «آن» است.
اسم اشارهٔ دور برای «جمع مذکر» و «جمع مؤنث» به صورتِ مشترک «أُولَٰئِكَ» است.

نوع أفعال	
۱ ماضی ساده (مثبت): ذَهَبَ: رفت	۴ ماضی منفی: ما ذَهَبَ: نرفت، نرفته است
۲ ماضی استمراری: كَانَ يَذْهَبُ: می رفت	۷ فعل امر: اذْهَبْ: برو
۳ ماضی نقلی: قَدْ ذَهَبَ: رفته است	۸ فعل نهی: لَا تَذْهَبْ: نرو
۵ مضارع (مثبت): يَذْهَبُ: می رود	۹ مستقبل: سَيَذْهَبُ: خواهد رفت
۶ مضارع منفی: لَا يَذْهَبُ: نمی رود	۱۰ ماضی نقلی: قَدْ ذَهَبَ: رفته است
۱۱ (لا + مضارع)	۱۲ (قر + ماضی)
سوف يَذْهَبُ: خواهد رفت	

التَّمارين

التَّمرينُ الأوَّلُ: تَرجمُ هَذِهِ الجُمَلِ، وَ اَكْتُبْ نَوعَ الأَفْعَالِ.

بر (روی) دیوار ننویس	لا تَكْتُبْ عَلَى الجِدَارِ:	نامه ات را بنویس	اَكْتُبْ رِسَالَتَكَ:
..... فعل نهی فعل امر	
آنها با سرعت نمی نویسند	هُنَّ لَا يَكْتُبْنَ بِسُرْعَةٍ:	تکالیف خود را بنویسید	اَكْتُبُوا واجِبَاتِكُمْ:
..... فعل مضارع منفی فعل امر	
ما پژوهش هایی را فواهم نوشت	إِنَّا سَوْفَ نَكْتُبُ أبحاثًا:	درس را فواهم نوشت	سَأَكْتُبُ دَرَسِي:
..... فعل مستقبل فعل مستقبل	
با دقت می نوشتند	كَانُوا يَكْتُبُونَ بِدِقَّةٍ:	تمرین هایتان را بنویسید	ما كَتَبْتُمْ تَمَارِينَكُمْ:
..... فعل ماضی استمراری فعل ماضی منفی	

۱- تَرجمُ: ترجمه کن

نست عین ما لیس فیهِ فعلُ النفی:

(۱) ما أخرج هذا المعلم تلميذاً من الصف!
 (۲) ألا تذهبون إلى السوق؟ لا، لا نذهب
 (۳) ما قلت للمعلم عندما جلستم جنبه؟
 (۴) لا تجتمع خصلتا الكذب والبخل في المؤمن

پاسخ (۳) «ما» در این گزینه پرسشی و در سایر گزینه ها نفی است.

نکته

دقت کنید که برخی از کلمات ممکن است با مثنی و جمع اشتباه شوند.
اشتباه شونده‌ها:

۱. نِسِيَان، حُسْرَان، فِستَان، أَلْوَان و إِخْوَان، غَزْلَان و ... مثنی نیستند.
۲. شِيَاطِين، بَسَاتِين، قَوَائِين، مَسَاكِين، جمع مکسرند نه جمع مذکر سالم.
۳. أَمْوَات گاهی أَوْقَات، أَيْبَاتِي را با أَصْوَات بلند می خوانند. این کلمات نیز جمع مکسرند نه جمع مؤنث سالم.

الْتَّمِرِينُ الثَّانِي: ضَعُ فِي الدَّائِرَةِ الْعَدَدَ الْمُنَاسِبَ. «كَلِمَةٌ وَاحِدَةٌ زَائِدَةٌ.»

- ۱- أَلشَّرَرَةُ : پاره آتش
 - ۲- أَلشَّمْسُ : خورشید
 - ۳- أَلقَمَرُ : ماه
 - ۴- أَلأنْعَمُ : نعمت‌ها
 - ۵- أَلعَيمُ : ابر
 - ۶- أَلفُستَانُ : پیراهن زنانه
 - ۷- أَلدَّرَرُ : مرواریدها
- ۷) مِّنَ الْأَحْجَارِ الْجَمِيلَةِ الْعَالِيَةِ ذَاتِ اللَّوْنِ الْأَبْيَضِ. از سنگ‌های زیبای گرانبیاد درازی رنگ سفید
- ۲) جَدَوْتُهَا مُسْتَعْرَبَةٌ، فِيهَا ضِيَاءٌ وَ بِهَا حَرَارَةٌ مُنْتَشِرَةٌ. پاره آتش آن فروزان است، در آن نور و با آن گرمایی گسترده است.
- ۳) كَوَكَبٌ يَدُورُ حَوْلَ الْأَرْضِ؛ ضِيَاؤُهُ مِّنَ الشَّمْسِ. سیاره‌ای که دور زمین می‌گردد، نور آن از خورشید است.
- ۵) بُخَارٌ مُتْرَاكِمٌ فِي السَّمَاءِ يَنْزِلُ مِنْهُ الْمَطَرُ. بخاری فشرده در آسمان که از آن باران می‌بارد.
- ۶) مِّنَ الْمَلَابِسِ النَّسَائِيَّةِ ذَاتِ الْأَلْوَانِ الْمُخْتَلِفَةِ. از لباس‌های زنانه درازی رنگ‌های مختلف
- ۱) قِطْعَةٌ مُنْفَصِلَةٌ عَنِ النَّارِ الْمُسْتَعْرَبَةِ. تکه‌ای جدا از آتش فروزان

ترکیب وصفی اضافی

الْتَّمِرِينُ الثَّلَاثُ: ضَعُ هَذِهِ الْجَمَلِ وَ التَّرَاكِبِ فِي مَكَانِهَا الْمُنَاسِبِ.

هُؤْلَاءِ فَائِزَاتٍ / هُذَانِ الدَّلِيلَانِ / تَلَكِ الْبَطَّارِيَّةُ / أَوْلَئِكَ الصَّالِحُونَ / هُؤْلَاءِ الْأَصْدِقَاءِ /

هَاتَانِ زُجَاجَتَانِ

مفرد مؤنث	مثنای مذکر	مثنای مؤنث
تلك البطارية: آن باتری	هذان الدليلان: این دو راهنما (دلیل)	هاتان زجاجتان: اینها دو شیشه هستند
جمع مذکر سالم	جمع مؤنث سالم	جمع مکسر
أولئك الصالحون: آن نیکوکاران	هؤلاء فائزات: اینها برنده هستند	هؤلاء الأصدقاء: این دوستان

تسبوت عین ما لیس فيه جمع سالم للمؤنث:

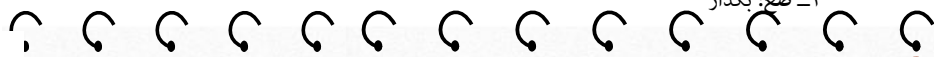
- ۱) لَطْمَنَا الْعَدُوَّ أَشَدَّ اللَّطْمَاتِ!
- ۲) لِي جَوَّالٌ مِنْ أَدَقِّ الْجَوَّالَاتِ الْجَدِيدَةِ!
- ۳) لِبَعْضِ أَوْلِيَاءِ اللَّهِ كَرَامَاتٍ كَثِيرَةٍ!
- ۴) صَوْتُ تَلَاوَةِ الْقُرْآنِ مِنْ أَجْمَلِ الْأَصْوَاتِ لَنَا!

پاسخ ۴: در این گزینه «أصوات» جمع مکسر است. در سایر گزینه‌ها جمع مؤنث سالم است.

نکته

اگر بعد از اسم‌های اشاره جمع و مثنی (هؤلاء، أولئك، هذان، هاتان) اسم دارای "ال" بیاید، اسم‌های اشاره به شکل مفرد (این و آن) ترجمه می‌شوند. مثال: هؤلاء التلاميذ: این دانش‌آموزان، أولئك المعلمون: آن معلم‌ها و اگر اسم بدون "ال" بیاید، اسم‌های اشاره به صورت جمع ترجمه می‌شوند. مثال: أولئك طلابٌ: آنها دانش‌آموزند.

۱- ضَعُ: بگذار

اسم از نظر تعداد

- ۱) مفرد: بریک فرد یا یک شیء دلالت می‌کند. علامت خاصی ندارد. مثال: الْمُنْضَةُ.
- ۲) مثنی: بر دو فرد یا دو شیء دلالت می‌کند. علامت آن [ان و این] یا [تان و تین] می‌باشد. مثال: الصديقان، الصديقين، المعلمتان والمعلمتين.
- ۳) بر سه فرد یا شیء و یا بیشتر دلالت می‌کند. **جمع مذکر سالم:** علامت [ون و این] امثال: الشعاعون، **جمع مؤنث سالم:** علامت «ات»؛ مثال: الشعاعات، **جمع مکسر:** علامتی ندارد؛ مثال: الشعراء

تركيب وصفي - إضافي

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ: أَكْتُبْ وَزْنَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةِ وَحُرُوفَهَا الْأَصْلِيَّةَ.

- ١- ناصِر، مَنْصُور، أَنْصَار: فاعِلٌ ... مَفْعُولٌ ... أفعالٌ ... ن.ص.ر.
- ٢- صَبَّار، صَبُور، صَابِر: فَعَالٌ ... فَعُولٌ ... فاعِلٌ ... ص.ب.ر.

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ: صَعِّحِ الْمُتَرَادِفَاتِ وَالْمُتَضَادَّاتِ فِي الْفُرَاغِ الْمُنَاسِبِ. = ≠

ضياء / نام / ناجح / مسرور / قريب / جميل / نهاية / يمين / غالية / شراء / مسموح / مجد

..... يَسَار ≠ يَمِين يسار راست رَاسِب ≠ نَاجِح مررور موفق رَخِيصَةٌ ≠ غَالِيَةٌ ارزان گران
..... بَعِيد ≠ قَرِيب دور نزدیک بَدَايَةٌ ≠ نِهَائَةٌ آغاز پایان بَيْعٌ ≠ شِرَاءٌ فروش خرید
..... نُور = نَهْيَةٌ روشنایی قَبِيحٌ ≠ جَمِيلٌ زشت زیبا رَقْدٌ = نَامٌ خوابیدن نام
..... مَمْنُوعٌ ≠ مَسْمُوحٌ ممنوع مجاز مُجْتَهِدٌ = مُهْمَةٌ تلاشگر مهمه حَزِينٌ ≠ مَسْرُورٌ غمگین شاد

التَّمْرِينُ السَّادِسُ: ارْسُمِ عَقَارِبَ السَّاعَاتِ.

السَّادِسَةُ إِلَّا رُبْعًا

الثَّامِنَةُ وَالنِّصْفُ

الْخَامِسَةُ وَالرُّبْعُ

١- فراغ: جای خالی

از منتهی کوتاه با جمله‌هایی به زبان عربی پیرامون عظمت آفریده‌های خدا، در اینترنت یا کتابخانه جست‌وجو کن، سپس با کمک لغتنامه عربی به فارسی آن را به فارسی ترجمه کن.

الْبَحْثُ الْعِلْمِيُّ

ابْحَثْ فِي الْإِنْتَرِنْتِ أَوْ الْمَكْتَبَةِ عَنْ نَصِّ قَصِيرٍ أَوْ جُمَلٍ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ حَوْلَ عَظَمَةِ مَخْلُوقَاتِ اللَّهِ، ثُمَّ تَرْجِمَهُ إِلَى الْفَارِسِيَّةِ مُسْتَعِينًا بِمُعْجَمٍ عَرَبِيٍّ - فَارِسِيٍّ.

جبال کبیرکوه فی مدینة بدرة بمحافظة ایلام

﴿وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا﴾

آل عمران: ۱۹۱

و در آفرینش آسمان‌ها و زمین می‌اندیشند؛ پروردگارا، این را بیهوده نیافریدی

۱- مُسْتَعِينًا بِ: با استفاده از

شاطئ كوشكنار في محافظة هرمزجان ساحل كوشكنار در استان هرمزگان

عين راميان في محافظة غلستان پشمه راميان در استان گلستان

وادي دلفارذ في محافظة كرمان دشت دلفارذ در استان کرمان

الدَّرْسُ الثَّانِي

ترکیب و صفت ■ صفت

قال رسول الله ﷺ :

تَفَكَّرُ سَاعَةٌ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً.

۴.ا.یہ

۴.ا.یہ

ساعتی اندیشیدن بهتر از عبادت هفتاد سال است.